

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

ที่ ผนส.(21)ว. 4 /2561 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การ
ดำรงแหล่งที่มาของเงินให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR)

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอให้นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 1/2561 เรื่อง
หลักเกณฑ์การดำรงแหล่งที่มาของเงินให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR)
ลงวันที่ 12 มกราคม 2561 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135
ตอนพิเศษ 31 ง ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 แล้ว

สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้คือ กำหนดหลักเกณฑ์เชิงปริมาณในการกำกับดูแลความเสี่ยง
ด้านสภาพคล่องระยะปานกลางและระยะยาวให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์การดำรง
สินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR)
ที่เน้นการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องระยะสั้น โดยหลักเกณฑ์ NSFR กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์
ดำรงอัตราส่วนที่ใช้วัดความเพียงพอสอดคล้องของแหล่งเงิน (ทั้งจากการรับเงินฝาก การกู้ยืมเงิน และ
ส่วนของเจ้าของ) กับการใช้เงิน (ในการลงทุน การปล่อยสินเชื่อ และการก่อภาระผูกพัน) ในระยะ 1 ปีข้างหน้า
(อัตราส่วน NSFR) ซึ่งคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100
เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีแหล่งเงินสอดคล้องกับการใช้เงินที่ไม่สามารถเรียกคืนก่อนกำหนดหรืออาจไม่สามารถ
เปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งหลักเกณฑ์จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำส่งแบบรายงาน NSFR พร้อมคู่มือจัดทำแบบรายงาน
เพื่อใช้สำหรับการจัดส่งข้อมูล NSFR สำหรับข้อมูลตั้งแต่งวดครึ่งปีแรก ปี 2561 และจะแจ้งการจัดส่งรายงาน
ข้อมูลในรูปแบบชุดข้อมูล (XML Data Set) ผ่านทางวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ DMS) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจามรี สุทธิพงษ์ชัย)

ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายความเสี่ยง

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการ^{แทน}

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงแหล่งที่มาของเงิน
ให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR) ลงวันที่ 12 มกราคม 2561

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5307

โทรสาร 0 2283 5983

หมายเหตุ ☐ ธนาคารจะจัดให้มีการประชุมชี้แจงในวันที่ ณ ...

☒ ไม่มีการประชุมชี้แจง

ผนสว10-คส32001-25610209

คส320

วันที่ 9 ก.พ. 2561

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นความเสี่ยงที่สำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ที่มีต่อสถาบันการเงิน จึงเป็นความเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบเศรษฐกิจได้

ด้วยเหตุนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงให้ความสำคัญในการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยปัจจุบันได้กำหนดแนวนโยบายและหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ทั้งหลักเกณฑ์เชิงคุณภาพและหลักเกณฑ์เชิงปริมาณ ได้แก่ (1) แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เชิงคุณภาพ เพื่อให้สถาบันการเงินมีกรอบการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่สามารถวัด ติดตาม บริหาร และควบคุมความเสี่ยงด้านสภาพคล่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอรองรับการจ่ายคืนหนี้สินและภาระผูกพันที่ถึงกำหนดชำระหรือถูกเรียกคืนได้ในทุกสกุลเงินทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต และ (2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เชิงปริมาณที่มุ่งเน้นการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในระยะสั้น เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องที่เพียงพอรองรับกระแสเงินสดที่อาจไหลออกสุทธิใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (Basel III Framework for liquidity) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปหลักเกณฑ์ภายหลังวิกฤตการเงินโลกในช่วงปี 2550 – 2551

สำหรับการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในระยะปานกลางและระยะยาวนั้น ที่ผ่านมา ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลโดยใช้หลักเกณฑ์เชิงคุณภาพ ซึ่งกำหนดให้มีระบบงานที่สามารถระบุ วัด ติดตาม และควบคุมความเสี่ยงด้านสภาพคล่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดรับจ่ายทั้งหมดที่เกิดจากสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกสมดุล รวมทั้งภาระผูกพัน ตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ในครั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีมาตรฐานในการบริหารความสอดคล้องของแหล่งที่มาของเงินกับการใช้ไปของเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงอัตราส่วนแหล่งเงินที่มีความมั่นคงต่อความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เชิงปริมาณที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ Basel III: the net stable funding ratio (NSFR) โดยเป็นการดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในระยะปานกลางและระยะยาวเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ LCR ที่เน้นเฉพาะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในระยะสั้น เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ในระบบมีเสถียรภาพสามารถรับมือกับภาวะที่สภาพคล่องมีความตึงตัวเป็นระยะเวลานานได้ดีขึ้น และสามารถสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

ผนสป10-คส320 ๐๑-256101 ๑2

คส 320 วันที่ ๑2 ม.ค. 2561

หลักเกณฑ์ NSFR เป็นอัตราส่วนในการใช้วัดความเพียงพอของสภาพคล่องในระยะ 1 ปีข้างหน้า ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีแหล่งเงินที่มีความมั่นคงสอดคล้องกับสินทรัพย์ที่ไม่สามารถเรียกคืนก่อนกำหนด หรืออาจไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยมูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีหลักการสอดคล้องกับแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินที่สอดคล้องกัน โดยระดับความมั่นคงของหนี้สินและส่วนของเจ้าของ และระดับความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงของสินทรัพย์และภาระผูกพันแต่ละประเภทที่ใช้ในการคำนวณ NSFR จะถูกกำหนดให้สะท้อนปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประเภทธุรกรรมอายุคงเหลือของหนี้สินและสินทรัพย์ ประเภทคู่สัญญา และสภาพคล่องของสินทรัพย์

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 63 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การดำรงแหล่งที่มาของเงินให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR) ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกธนาคาร

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“แหล่งเงินที่มีความมั่นคง (Available stable funding: ASF)” หมายความว่า ปริมาณการปริมาณหนี้สินและส่วนของเจ้าของที่คาดว่าจะคงอยู่กับธนาคารพาณิชย์ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า

“ความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (Required stable funding: RSF)” หมายความว่า ปริมาณการปริมาณแหล่งเงินที่มีความมั่นคงที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการเพื่อรองรับสินทรัพย์ที่ไม่สามารถเรียกคืนก่อนกำหนด หรืออาจไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยมูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และภาระผูกพันที่ต้องจ่ายให้แก่คู่สัญญาในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า

“ค่าแปลงสภาพแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (ASF factor)” หมายความว่า ร้อยละของยอดคงค้างหนี้สิน หรือส่วนของเจ้าของแต่ละประเภทที่คาดว่าจะคงอยู่กับธนาคารพาณิชย์ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า

“ค่าแปลงสภาพความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (RSF factor)” หมายความว่า ร้อยละของยอดคงค้างสินทรัพย์แต่ละประเภทที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกคืนก่อนกำหนด หรืออาจ

ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยมูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือร้อยละของภาระผูกพันแต่ละประเภทที่คาดว่าจะต้องชำระในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า

“นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ นิติบุคคลอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน และนิติบุคคลในต่างประเทศที่มีการดำเนินธุรกิจเทียบเท่านิติบุคคลดังกล่าว

คำต่อไปนี้จะมีความหมายตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR)

- “เงินรับฝากและเงินกู้ยืม”
- “เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากรายย่อย (Retail deposit and borrowing)”
- “เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็ก (Small business customer)”
- “เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก (Wholesale customer)”
- “เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposit)”
- “เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)”
- “สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1”

“สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A” “สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B” หมายความว่า สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR) โดยไม่นำข้อกำหนดเรื่องเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B มาใช้

4.2 หลักเกณฑ์

4.2.1 อัตราส่วนแหล่งเงินที่มีความมั่นคงและความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรง

เพื่อให้การรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การรับเงินจากประชาชน และส่วนของเจ้าของ มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์และภาระผูกพันนอกงบดุล ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงแหล่งเงินที่มีความมั่นคง ไม่ต่ำกว่าความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงภายใต้สถานการณ์ที่ธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงิน ตามวิธีการคำนวณในข้อ 4.2.2 โดยในกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยให้ใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และในกรณีสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศให้ใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานในประเทศไทย

$\frac{\text{แหล่งเงินที่มีความมั่นคงทั้งสิ้น}}{\text{ความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงทั้งสิ้น}} \geq 100\%$

ในการประมาณการปริมาณเงินที่คาดว่าจะคงอยู่กับธนาคารพาณิชย์ ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า นั้นหนี้สินและส่วนของเจ้าของที่เป็นแหล่งเงินจะได้รับการถ่วงน้ำหนักตามปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนระดับความมั่นคงของแหล่งเงินนั้น เช่น เงินรับฝากจากรายย่อย หนี้สินที่มีอายุคงเหลือยาวกว่า 1 ปี และส่วนของเจ้าของ ซึ่งมีความมั่นคงสูง จะนับเป็นแหล่งเงินที่มีความมั่นคงได้มาก ส่วนในการประมาณการปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการเพื่อรองรับสินทรัพย์ที่อาจไม่สามารถเรียกคืนได้ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า นั้นสินทรัพย์ที่ต้องการแหล่งเงินมารองรับดังกล่าวจะได้รับการถ่วงน้ำหนักตามปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการเปลี่ยนเป็นสภาพคล่องใน 1 ปีข้างหน้า

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงอัตราส่วนแหล่งเงินที่มีความมั่นคงและความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (อัตราส่วน NSFR) เพิ่มเติม หากผู้ตรวจการสถาบันการเงินเห็นว่าอัตราส่วน NSFR ที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้ ไม่เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์คาดการณ์ว่าจะไม่สามารถดำรงอัตราส่วน NSFR ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งฝ่ายตรวจสอบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยเร็ว โดยในการแจ้งดังกล่าวให้ระบุความเห็นของคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALCO) หรือคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับสถานการณ์เบื้องต้น เหตุผล และความจำเป็น รวมถึงเหตุผลที่ไม่สามารถแจ้งก่อนล่วงหน้าได้ (ถ้ามี) นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องยื่นขอผ่อนผัน และจัดส่งแผนดำเนินการเพื่อแก้ไขโครงสร้างสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพัน เพื่อให้อัตราส่วน NSFR เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดมายังฝ่ายกำกับธุรกิจสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใน 15 วันนับแต่วันที่แจ้งฝ่ายตรวจสอบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาผ่อนผันให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงอัตราส่วน NSFR ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ได้ หากเห็นว่าธนาคารพาณิชย์นั้นมีเหตุจำเป็นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้และเกิดขึ้นเป็นการชั่วคราว รวมถึงมีแผนรองรับที่เหมาะสมที่จะทำให้อัตราส่วน NSFR เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้โดยเร็ว อย่างไรก็ตาม ในการผ่อนผันดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ด้วยก็ได้

4.2.2 วิธีการคำนวณอัตราส่วนแหล่งเงินที่มีความมั่นคงและความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณแหล่งเงินที่มีความมั่นคงและความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) แหล่งเงินที่มีความมั่นคง (Available stable funding: ASF)

การพิจารณาปริมาณของแหล่งเงินที่มีความมั่นคงจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนความมั่นคงของแหล่งเงิน ซึ่งรวมถึงอายุคงเหลือตามสัญญาของหนี้สิน และพฤติกรรมในการถอนเงินที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเภทสัญญา โดยในการพิจารณาอายุคงเหลือของรายการหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงสิทธิของผู้ฝากเงิน ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือผู้ลงทุนในการไถ่ถอนก่อนกำหนดประกอบด้วย โดยให้ถือว่าผู้ฝากเงิน ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือผู้ลงทุน จะขอไถ่ถอนเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และในกรณีที่สิทธิในการไถ่ถอนเป็นของธนาคารพาณิชย์ ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงความเสี่ยงด้านชื่อเสียงจากการไม่ไถ่ถอนหนี้สินก่อนครบกำหนดตามสัญญาประกอบด้วย เช่น

การไม่ไถ่ถอนหนี้สินก่อนครบกำหนดตามสัญญาอาจทำให้ตลาดเกิดความเข้าใจผิดว่าธนาคารพาณิชย์มีปัญหาด้านสภาพคล่อง ในส่วนของหนี้สินระยะยาวที่มีส่วนของกระแสเงินสดที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน ตั้งแต่ 6 เดือนถึงน้อยกว่า 1 ปี และตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ให้ถือว่าส่วนที่จะครบกำหนดดังกล่าวมีอายุคงเหลือตามแต่ละช่วงเวลาที่จะครบกำหนดนั้น

ในการคำนวณแหล่งเงินที่มีความมั่นคง ให้ธนาคารพาณิชย์นำฐานะของรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของตามข้อ 4.2.2 (1.1) มาคูณกับค่าแปลงสภาพแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (ASF factor) ตามข้อ 4.2.2 (1.2) โดยแหล่งเงินที่มีความมั่นคงทั้งสิ้นเท่ากับผลรวมของฐานะหนี้สินและส่วนของเจ้าของหลังจากคูณ ASF factor แต่ละรายการแล้ว

(1.1) ฐานะของรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของ

ในการคำนวณฐานะของรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้มูลค่าตามบัญชี (Carrying value) ก่อนรายการหักหรือรายการปรับปรุงใด ๆ โดยสำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน (Securities financing transaction) เช่น ธุรกรรมขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะซื้อคืน (Repo) ซึ่งยังคงบันทึกบัญชีหลักทรัพย์นั้นเป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนวณแหล่งเงินที่มีความมั่นคงสำหรับเงินกู้ยืมและความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงสำหรับหลักทรัพย์ที่นำไปวางเป็นหลักประกันนั้นด้วย ทั้งนี้ กรณีที่ทำธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันกับคู่สัญญาเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้มูลค่าสุทธิในการคำนวณอัตราส่วน NSFR ได้ หากเข้าเงื่อนไขการหักกลบลบหนี้สำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทั้งสิ้น (Leverage ratio) มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้เงื่อนไขการหักกลบลบหนี้สำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันตามประกาศดังกล่าวแทน

ในการคำนวณฐานะหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้มูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ โดยสามารถหักกลบลบมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์ที่มีค่าเป็นบวกได้หากเข้าเงื่อนไขของสัญญายินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกัน (Netting agreement) ที่มีเงื่อนไขครบถ้วนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ และหากธนาคารพาณิชย์มีการวางหลักประกันผันแปร (Variation margin) ไม่ว่าจะเป็นหลักประกันประเภทใด ให้ธนาคารพาณิชย์นำหลักประกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอนุพันธ์ดังกล่าวมาหักออกจากฐานะหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์ ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ไม่ต้องนำสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันส่วนที่หักออกจากฐานะหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์มาคำนวณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงอีกเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการคำนวณ

(1.2) ค่า ASF factor สำหรับรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของ

การกำหนด ASF factor สำหรับรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของ แต่ละประเภทจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนความมั่นคงของแหล่งเงินของธนาคารพาณิชย์ เช่น ประเภทแหล่งเงิน ประเภทคู่สัญญา และอายุคงเหลือตามสัญญาของแหล่งเงิน ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ค่า ASF factor สำหรับรายการหนี้สินและส่วนของเจ้าของ ดังต่อไปนี้

(1.2.1) หนี้สินและส่วนของเจ้าของที่ได้รับ ASF factor ร้อยละ 100

ก. เงินกองทุนทั้งสิ้นก่อนรายการปรับต่าง ๆ และรายการหักจากเงินกองทุน โดยเงินกองทุนต้องมีคุณสมบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี และรายการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยนับเพิ่มเงินกองทุนหรือหักเงินกองทุนตามบทเฉพาะกาลของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

ข. รายการที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้นอกจากเหนือจากข้อ 4.2.2 (1.2.1) ก. ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ซึ่งรวมถึงรายการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยนับเพิ่มเงินกองทุนหรือหักเงินกองทุน ตามบทเฉพาะกาลของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารที่ให้สิทธิในการไถ่ถอนก่อนกำหนดซึ่งหากมีการใช้สิทธิดังกล่าวจะทำให้อายุคงเหลือของตราสารน้อยกว่า 1 ปี

ค. เงินกู้ยืมแบบมีหลักประกันและไม่มีหลักประกัน และหนี้สินอื่น รวมถึงเงินรับฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ ไม่รวมถึงส่วนของกระแสเงินสดที่จะครบกำหนดภายใน 1 ปี

(1.2.2) หนี้สินที่ได้รับ ASF factor ร้อยละ 95

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีลักษณะคล้ายเงินรับฝากแบบไม่มีหลักประกันจากรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก ทั้งประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี และได้รับอัตราการไหลออกร้อยละ 5 หรือต่ำกว่าตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR)

(1.2.3) หนี้สินที่ได้รับ ASF factor ร้อยละ 90

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีลักษณะคล้ายเงินรับฝากแบบไม่มีหลักประกันจากรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก ทั้งประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี และได้รับอัตราการไหลออกสูงกว่าร้อยละ 5 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR)

(1.2.4) หนี้สินที่ได้รับ ASF factor ร้อยละ 50

ก. เงินรับฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposit) จากคู่สัญญาทุกประเภท

ข. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมแบบมีหลักประกันและไม่มีหลักประกันจากธุรกิจเอกชน¹ ทั้งประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี

ค. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมแบบมีหลักประกันและไม่มีหลักประกันจากรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral development banks: MDBs) และธนาคารเพื่อการพัฒนาของแต่ละประเทศ (National development banks: NDBs) ทั้งประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี

ง. หนี้สินรายการอื่นนอกเหนือจากข้อ 4.2.2 (1.2.1) ก. ถึงข้อ 4.2.2 (1.2.4) ค. รวมถึงเงินกู้ยืมอื่นแบบมีหลักประกันจากรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่นแบบมีหลักประกันและไม่มีหลักประกันจากธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารกลางของประเทศอื่น นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน นิติบุคคลอื่น เช่น กองทุนรวม และกองทรัสต์ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 6 เดือนถึงน้อยกว่า 1 ปี

(1.2.5) หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นที่ได้รับ ASF factor ร้อยละ 0

ก. หนี้สินอื่นและส่วนของผู้ถือหุ้นอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (1.2.1) ก. ถึง 4.2.2 (1.2.4) ง. รวมถึงเงินกู้ยืมแบบมีหลักประกันจากรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่นแบบมีหลักประกันและไม่มีหลักประกันจากธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารกลางของประเทศอื่น และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน นิติบุคคลอื่น เช่น กองทุนรวม และกองทรัสต์ ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 6 เดือน

ข. หนี้สินอื่นที่ไม่ได้ระบุอายุคงเหลือ

ทั้งนี้ ในการพิจารณาอายุคงเหลือสำหรับรายการหนี้สินภาษีเงินได้สุทธิหรือตัดบัญชี ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณตามระยะเวลาที่ใกล้ที่สุดที่ธนาคารพาณิชย์คาดว่าจะจ่ายชำระหนี้สินดังกล่าว โดยหากหนี้สินดังกล่าวมีอายุคงเหลือ 1 ปีขึ้นไป จะได้รับ ASF factor ร้อยละ 100 และหากมีอายุคงเหลือตั้งแต่ 6 เดือนถึงน้อยกว่า 1 ปี จะได้รับ ASF factor ร้อยละ 50

ค. หนี้สินสุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งเป็นยอดสุทธิที่เป็นลบระหว่างหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์และสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ (ตามวิธีการคำนวณในข้อ 4.2.2 (1.1) และข้อ 4.2.2 (2.1) ตามลำดับ)

ง. เจ้าหนี้จากการซื้อเครื่องมือทางการเงินหรือเงินตราต่างประเทศ ซึ่งอยู่ระหว่างการส่งมอบ โดย (1) มีความคาดหวังว่าจะชำระราคาภายในรอบการชำระราคาตามประเพณีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง หรือ (2) ผิดนัดชำระราคา แต่ยังคงคาดหวังจะมีการชำระราคา

ค่า ASF factor สำหรับหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นสรุปดังตารางที่ 1

¹ “ธุรกิจเอกชน” หมายความว่า ธุรกิจเอกชน ตามคำจำกัดความในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Standardised Approach (วิธี SA)

ตารางที่ 1: ค่า ASF factor สำหรับหนี้สินและส่วนของเจ้าของ

หน่วย: ร้อยละ

อายุคงเหลือ	เงินกองทุน ตาม กฎหมาย	เงินรับฝากและเงินกู้ยืม ที่มีลักษณะคล้าย เงินรับฝากจากรายย่อย และธุรกิจขนาดเล็ก แบบไม่มีหลักประกัน		เงินกู้ยืมจาก รายย่อย และธุรกิจ ขนาดเล็ก แบบมี หลักประกัน	เงินรับฝากและเงินกู้ยืม			หนี้สินอื่น ² และ ส่วนของ เจ้าของอื่น	หนี้สินสุทธิจากธุรกรรม อนุพันธ์/เจ้าหนี้จาก การซื้อขายเครื่องมือ ทางการเงินหรือ เงินตราต่างประเทศ ซึ่งอยู่ระหว่าง รอการส่งมอบ/หนี้สิน ที่มีความสัมพันธ์กับ สินทรัพย์
		ที่มีความ มั่นคง	ที่มีความ มั่นคง รองลงมา		เพื่อธุรกรรม ด้านปฏิบัติการ (ธุรกิจเอกชน/ รัฐบาล/ PSEs ¹ / MDBs/ NDBs/ ธนาคารกลาง/ นิติบุคคลที่ ประกอบธุรกิจ ทางการเงิน/ นิติบุคคลอื่น/ กองทรัสต์)	ที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรม ด้านปฏิบัติการ			
						ธุรกิจเอกชน/ รัฐบาล/ PSEs ¹ / MDBs/ NDBs	ธนาคารกลาง/ นิติบุคคลที่ ประกอบธุรกิจ ทางการเงิน/ นิติบุคคลอื่น/ กองทรัสต์		
< 6 เดือน		95	90	0	50	50	0	0 ³	0
≥ 6 เดือน – < 1 ปี		95	90	50	50	50	50	50	0
≥ 1 ปี	100	100	100	100	100	100	100	100	0

หมายเหตุ:

- PSEs (Public sector entities) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
- หนี้สินอื่น เช่น หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ตราสารหนี้ที่ไม่มีหลักประกันทุกประเภทซึ่งธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออกเพื่อเสนอขายเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- หนี้สินอื่นที่ไม่ได้ระบุอายุคงเหลือ

(1.3) กรณีวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้และไม่สามารถยกเลิกได้

(Committed line) ของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถนับวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้และไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed line) ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาที่มีผลผูกพันที่ได้รับจากสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขาอื่นที่เป็นนิติบุคคลเดียวกันและเป็นศูนย์กลางการบริหารสาขาของธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาค (Regional hub) เป็นแหล่งเงินที่มีความมั่นคงได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของแหล่งเงินที่มีความมั่นคงขั้นต่ำที่สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องดำรง โดยวงเงินดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบที่น่าเชื่อถือ และสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาอื่นที่เป็นนิติบุคคลเดียวกันและเป็นศูนย์กลางการบริหารสาขาของธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาคนั้นต้องมีการทบทวนวงเงินดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจปรับลดหรือยกเลิกการนับวงเงินดังกล่าวเป็นแหล่งเงินที่มีความมั่นคงได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการช่วยเหลือจากสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขาอื่นที่เป็นนิติบุคคลเดียวกันและเป็นศูนย์กลางการบริหารสาขาของธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาค

(2) ความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (Required stable funding: RSF)

การพิจารณาปริมาณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง จะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนลักษณะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสินทรัพย์และภาระผูกพันนอกงบดุลแต่ละประเภท ที่อาจมาจากการต่ออายุสัญญา หรือการที่ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดจากการขาย หรือการใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมกู้ยืมแบบมีหลักประกันในระยะเวลา 1 ปี โดยไม่มีค่าใช้จ่ายอย่างมีนัยสำคัญ โดยในการพิจารณาอายุคงเหลือของรายการสินทรัพย์ ให้ธนาคารพาณิชย์

คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่คู่สัญญาจะใช้สิทธิขายอายุสัญญา และในกรณีที่สิทธิในการขายอายุสัญญา เป็นของธนาคารพาณิชย์ ให้คำนึงถึงความเสี่ยงต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์ในการไม่ขายอายุสัญญา ในขณะที่ตลาดมีความคาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ขายอายุสัญญาประกอบด้วย สำหรับสินเชื่อที่มี กำหนดทยอยชำระคืนเป็นงวด ๆ ธนาคารพาณิชย์สามารถพิจารณาจัดส่วนที่จะครบกำหนดชำระใน 1 ปี ไว้เป็นสินเชื่อที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี

ในการคำนวณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง ให้ธนาคารพาณิชย์ นำฐานะของรายการสินทรัพย์และภาระผูกพันนอกงบดุลตามข้อ 4.2.2 (2.1) มาคูณกับค่าแปลงสภาพ ความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง (RSF factor) ตามข้อ 4.2.2 (2.2) โดยความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงทั้งสิ้นเท่ากับผลรวมของฐานะสินทรัพย์และภาระผูกพันหลังจากคูณ RSF factor แต่ละ รายการแล้ว

(2.1) ฐานะของสินทรัพย์และภาระผูกพันนอกงบดุล

ในการคำนวณฐานะของรายการสินทรัพย์ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ มูลค่าตามบัญชี ก่อนรายการหักหรือรายการปรับปรุงใด ๆ ส่วนฐานะของภาระผูกพันนอกงบดุล ให้ใช้ ฐานะของภาระผูกพันนอกงบดุลแต่ละประเภทที่กำหนดไว้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR) สำหรับฐานะของเครื่องมือทางการเงิน และเงินตราต่างประเทศ ยกเว้นธุรกรรมอนุพันธ์หรือธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน ให้ธนาคารพาณิชย์ ใช้ฐานะของเครื่องมือทางการเงินและเงินตราต่างประเทศตั้งแต่วันที่ทำการรายการ (Trade date) แม้ว่ารายการดังกล่าวจะยังแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้หลักการบัญชีแบบ Settlement date และผลของธุรกรรมดังกล่าวจะสะท้อนในงบแสดงฐานะการเงินเมื่อมีการชำระราคาแล้ว

สำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน เช่น ธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะขายคืน (Reverse repo) ซึ่งตามแนวทางการบันทึกบัญชี จะไม่บันทึกหลักทรัพย์นั้นเป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินเนื่องจากไม่มีภาระโอนสิทธิในการรับ ผลประโยชน์ ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงสำหรับรายการ เงินให้กู้ยืม แต่ไม่ต้องคำนวณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคงสำหรับหลักทรัพย์นั้น โดยธุรกรรม ทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันที่ทำกับคู่สัญญาเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้มูลค่าสุทธิ ในการคำนวณอัตราส่วน NSFR ได้ หากเข้าเงื่อนไขการหักกลบลบหนี้สำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มี หลักทรัพย์เป็นหลักประกันตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทั้งสิ้น (Leverage ratio) มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้เงื่อนไขการหักกลบลบหนี้สำหรับธุรกรรมทางการเงิน ที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันตามประกาศดังกล่าวแทน

ในการคำนวณฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ ให้ธนาคาร พณิชย์ใช้มูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก โดยสามารถหักกลบลบมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรม อนุพันธ์ที่มีค่าเป็นลบได้หากเข้าเงื่อนไขของสัญญายินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไข ครอบคลุมตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ และหากคู่สัญญา มีการวางหลักประกันผันแปร ให้ธนาคารพาณิชย์

นำหลักประกันผันแปรดังกล่าวที่ได้รับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอนุพันธ์นั้นเฉพาะหลักประกันส่วนที่เป็นเงินสดมาหักออกจากฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ได้ หากเข้าเงื่อนไขการนำหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสด (Cash variation margin) มาปรับลดในการคำนวณฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทั้งสิ้น (Leverage ratio) มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้เงื่อนไขการนำหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดมาปรับลดในการคำนวณฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ตามประกาศดังกล่าวแทน อย่างไรก็ตาม ไม่ให้ธนาคารพาณิชย์นำหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันส่วนที่หักออกจากฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์มาคำนวณแหล่งเงินที่มีความมั่นคงอีก เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการคำนวณ ส่วนรายการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับมาเป็นหลักประกันผันแปรซึ่งไม่ได้นำไปหักออกจากฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ ให้ได้รับ ASF factor ร้อยละ 0

(2.2) ค่า RSF factor สำหรับรายการสินทรัพย์

การกำหนด RSF factor สำหรับรายการสินทรัพย์จะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนความต้องการสภาพคล่องของสินทรัพย์แต่ละประเภท เช่น ความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด ความต้องการแหล่งเงินเพื่อรองรับการปล่อยสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง อายุสัญญาหรือพฤติกรรมในการต่ออายุสัญญาของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ค่า RSF factor สำหรับรายการสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้

(2.2.1) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 0

- ก. เงินสดทุกสกุลเงินที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำมาชำระหนี้ได้ทันที
- ข. เงินสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือเงินสำรองที่ธนาคารกลางของประเทศอื่นที่ผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นกำหนดให้ได้รับ RSF factor ร้อยละ 0
 - ทั้งนี้ สำหรับเงินสำรองที่ธนาคารกลางของประเทศอื่นที่ผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นกำหนดให้ได้รับ RSF factor ไม่เท่ากับร้อยละ 0 ให้ได้รับ RSF factor ตามที่ผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นกำหนด เว้นแต่ผู้กำกับดูแลของประเทศนั้นไม่ได้กำหนด RSF factor สำหรับเงินสำรองที่ธนาคารกลางของประเทศดังกล่าวไว้ ให้ได้รับ RSF factor ร้อยละ 100
- ค. เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือเงินฝากที่ธนาคารกลางของประเทศอื่น และสินเชื่อที่ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารกลางของประเทศอื่นที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 6 เดือน
- ง. ลูกหนี้จากการขายเครื่องมือทางการเงินหรือเงินตราต่างประเทศ ซึ่งอยู่ระหว่างรอการส่งมอบ โดย (1) มีความคาดหวังว่าจะได้รับชำระราคาภายในรอบการชำระราคาตามประเพณีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง หรือ (2) ผิดนัดการได้รับชำระราคา แต่ยังคงคาดหวังว่าจะได้รับชำระราคา

(2.2.2) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 5

สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 ที่ปราศจากภาระผูกพัน นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (2.2.1)

(2.2.3) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 10

สินเชื่อที่ปราศจากภาระผูกพันที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 6 เดือน และได้รับหลักประกันเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 1 ซึ่งสามารถนำไปใช้หาสภาพคล่องต่อ (Rehypothecate) ได้ตลอดอายุของสินเชื่อ

(2.2.4) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 15

ก. สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2A ที่ปราศจากภาระผูกพัน
ข. เงินฝากที่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ใช่เงินฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ และสินเชื่อที่ปราศจากภาระผูกพันที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 6 เดือน นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (2.2.3)

(2.2.5) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 50

ก. สินทรัพย์สภาพคล่องขั้นที่ 2B ที่ปราศจากภาระผูกพัน
ข. เงินฝากที่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ใช่เงินฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ และสินเชื่อที่ปราศจากภาระผูกพันที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงินและธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารกลางของประเทศอื่น ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 6 เดือนถึงน้อยกว่า 1 ปี

ค. เงินฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการที่ฝากไว้ที่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

ง. สินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์สภาพคล่อง นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (2.2.1) ก. ถึง 4.2.2 (2.2.5) ค. ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี ซึ่งรวมถึงสินเชื่อที่ให้แก่อัยยย่อย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน¹ รัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) ธนาคารเพื่อการพัฒนาของแต่ละประเทศ (NDBs) นิติบุคคลอื่น เช่น กองทุนรวม และกองทรัสต์ ที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า 1 ปี

(2.2.6) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 65

ก. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เป็นสินเชื่อที่ปราศจากภาระผูกพัน ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 หรือต่ำกว่า ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised approach (วิธี SA) ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

ข. สินเชื่อที่ปราศจากภาระผูกพัน นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (2.2.1) ก. ถึง 4.2.2 (2.2.6) ก. ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 หรือต่ำกว่า ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ

ธนาคารพาณิชย์โดย Standardised approach (วิธี SA) ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ยกเว้น สินเชื่อที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

(2.2.7) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 85

ก. เงินสด หลักทรัพย์ หรือสินทรัพย์อื่นที่วางไว้เป็น หลักประกันเริ่มต้น (Initial margin) สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ และเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นที่วางไว้ เป็นกองทุนทดแทนความเสียหายจากการผิดนัดชำระราคา (Default fund) ที่สำนักหักบัญชีกลาง (Central counterparty: CCP) อย่างไรก็ดี ในกรณีหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่วางไว้เป็นหลักประกัน เริ่มต้นสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ดังกล่าวได้รับ RSF factor สูงกว่าร้อยละ 85 ให้ยังคงได้รับ RSF factor ที่สูงกว่าร้อยละ 85 เท่าเดิม ทั้งนี้ หลักประกันเริ่มต้นที่ธนาคารพาณิชย์นำไปวางกับบุคคลที่สามในนามของ ลูกค้าโดยที่ธนาคารพาณิชย์ไม่ได้รับประกันผลการดำเนินงานของบุคคลที่สามนั้น จะได้รับยกเว้น การคำนวณความต้องการแหล่งเงินที่มีความมั่นคง

ข. สินเชื่อที่ปราศจากการผูกพัน ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยง สูงกว่าร้อยละ 35 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised approach (วิธี SA) ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ยกเว้นสินเชื่อที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

ค. หลักทรัพย์ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และ ตราสารทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นที่ยอมรับและมีมาตรฐาน ซึ่งไม่มีการผิดนัดชำระ และไม่ใช้สินทรัพย์สภาพคล่องที่ปราศจากการผูกพัน

(2.2.8) สินทรัพย์ที่ได้รับ RSF factor ร้อยละ 100

ก. สินทรัพย์สุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งเป็นยอดสุทธิ ที่เป็นบวกระหว่างหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์และสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ (ตามวิธีการคำนวณ ในข้อ 4.2.2 (1.1) และข้อ 4.2.2 (2.1) ตามลำดับ)

ข. สินทรัพย์รายการอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 4.2.2 (2.2.1) ก. ถึงข้อ 4.2.2 (2.2.8) ก. ซึ่งรวมถึงเงินฝากและสินเชื่อที่ให้แก่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจ การเงิน ที่มีอายุคงเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป รวมทั้งสินเชื่อที่จัดชั้นสูงส่ง สสยจะสูงส่ง สสย และต่ำกว่า มาตรฐานหรือเทียบเท่า ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกัน เงินสำรองของสถาบันการเงิน ตราสารทุนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รายการหักจากเงินกองทุนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุน สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย องค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศแล้วแต่กรณี และหลักทรัพย์ ที่มีการผิดนัดชำระ

ค. ร้อยละ 5 ของฐานะของหนี้สินจากธุรกรรมอนุพันธ์ ตามวิธีการคำนวณในข้อ 4.2.2 (1.1) ก่อนหักหลักประกันผันแปรที่วางไว้เป็นประกัน

ค่า RSF factor สำหรับสินทรัพย์สรุปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ค่า RSF factor สำหรับสินทรัพย์

หน่วย: ร้อยละ

อายุคงเหลือ	เงินสด/ เงินสำรองที่ งบพ./ เงินฝากที่ธนาคารกลาง/ ลูกหนี้จากการขาย เครื่องมือทางการเงิน/ สินทรัพย์ที่มี ความสัมพันธ์กับหนี้สิน	เงินสำรองที่ ธนาคารกลางของ ประเทศอื่น	สินเชื่อที่ให้แก่ผู้สัญญา		สินเชื่อและ เงินฝาก ที่บุคคล ที่ประกอบ ธุรกิจทาง การเงิน	ตราสารหนี้ที่เข้าข่ายเป็น สินทรัพย์สภาพคล่อง			หลักทรัพย์ที่ ไม่เข้าข่าย เป็นสินทรัพย์ สภาพคล่อง ซึ่งไม่มีการ ผิดนัดชำระ	ธุรกรรมอนุพันธ์ ⁹		สินเชื่อที่ ไม่ก่อให้เกิด รายได้/ หลักทรัพย์ที่มี การผิดนัดชำระ/ รายการหักจาก เงินกองทุน/ สินทรัพย์ รายการอื่น
			ธนาคาร กลาง	รายย่อยและ ธุรกิจขนาดเล็ก/ ธุรกิจเอกชน/ รัฐบาล/ PSEs/ MDBs/ NDBs/ นิติบุคคลอื่น/ กองทรัสต์		ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2A	ชั้นที่ 2B		ร้อยละ 5 ของหนี้สิน จากธุรกรรม อนุพันธ์ ก่อนหัก หลักประกัน เงินแปร	สินทรัพย์ สุทธิจาก ธุรกรรม อนุพันธ์	
< 6 เดือน	0	ตามที่ผู้กำกับดูแล กำหนด/100 ¹	0	50	10 ⁴ /15 ⁵ /50 ⁶	5	15	50	50	100	100	100
≥ 6 เดือน – < 1 ปี	0	ตามที่ผู้กำกับดูแล กำหนด/100 ¹	50	50	50	5	15	50	50	100	100	100
≥ 1 ปี	0	ตามที่ผู้กำกับดูแล กำหนด/100 ¹	65 ² /85	65 ² /85	100	5	15	50	85 ⁷ /100 ⁸	100	100	100

หมายเหตุ:

- กรณีเงินสำรองที่ธนาคารกลางของประเทศอื่น ให้ได้รับ RSF factor ตามที่ผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นกำหนด เว้นแต่ ผู้กำกับดูแลของประเทศอื่นนั้นไม่ได้กำหนด RSF factor สำหรับเงินสำรองที่ธนาคารกลางของประเทศดังกล่าวไว้ ให้ได้รับ RSF factor ร้อยละ 100
- กรณีที่สินเชื่อดังกล่าวได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 หรือต่ำกว่า ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised approach (วิธี SA)
- PSEs (Public sector entities) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
- กรณีสินเชื่อที่ปราศจากการผูกพันและได้รับหลักประกันเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ซึ่งนำไปใช้หาสภาพคล่องต่อได้ตลอดอายุของสินเชื่อ
- กรณีเงินฝากที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ และสินเชื่อที่ปราศจากการผูกพัน
- กรณีเงินฝากเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ
- หลักทรัพย์ที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่อายุมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี รวมถึง ตราสารทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- ตราสารทุนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- เงินสด หลักทรัพย์ หรือสินทรัพย์อื่นที่วางไว้เป็นหลักประกันเริ่มต้น (Initial margin) สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ และเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นที่วางไว้เป็นกองทุนทดแทน ความเสียหายจากการผิดนัดชำระราคา (Default fund) ที่สำนักหักบัญชีกลาง (Central counterparty: CCP) จะได้รับ RSF factor ร้อยละ 85 อย่างไรก็ดี ในกรณีหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่วางไว้เป็นหลักประกันเริ่มต้นสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ดังกล่าวได้รับ RSF factor สูงกว่าร้อยละ 85 ให้ยังคงได้รับ RSF factor ที่สูงกว่าร้อยละ 85 เท่าเดิม

(2.3) ค่า RSF factor สำหรับสินทรัพย์ที่ติดภาระผูกพัน

การกำหนด RSF factor สำหรับสินทรัพย์ที่ติดภาระผูกพัน เช่น สินทรัพย์ที่ใช้หนุนหลังการออกหลักทรัพย์ สินทรัพย์ที่ใช้เพื่อออกหุ้นกู้มีประกัน (Covered bonds) และสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันในธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน หรือสินทรัพย์ที่นำไปใช้ในธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกัน (Collateral swaps) จะขึ้นอยู่กับอายุของการติดภาระผูกพัน ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ค่า RSF factor สำหรับรายการสินทรัพย์ที่ติดภาระผูกพัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: ค่า RSF factor สำหรับสินทรัพย์ที่ติดภาระผูกพัน

อายุของการติดภาระผูกพัน	RSF factor
< 6 เดือน	เท่ากับกรณีที่สินทรัพย์นั้นไม่ติดภาระผูกพัน
≥ 6 เดือน ถึง < 1 ปี	ค่าที่มากกว่าระหว่าง ร้อยละ 50 หรือ ค่า RSF factor ที่ได้รับกรณีสินทรัพย์นั้นไม่ติดภาระผูกพัน
≥ 1 ปี	ร้อยละ 100

หมายเหตุ: การติดภาระผูกพันในที่นี้ หมายถึง การมีข้อกำหนดด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ สัญญา หรือข้อจำกัดอื่นใดอันเป็นเหตุให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระ ขาย หรือโอนกรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์นั้นได้

(2.4) ค่า RSF factor สำหรับรายการภาระผูกพันนอกงบดุล

การกำหนด RSF factor สำหรับรายการภาระผูกพันนอกงบดุล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีแหล่งเงินที่มีความมั่นคงรองรับความต้องการสภาพคล่องของภาระผูกพันนอกงบดุลแต่ละประเภทภายในระยะเวลา 1 ปี เช่น การเบิกใช้วงเงินของลูกค้า การจ่ายเงินตามภาระผูกพัน ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ค่า RSF factor สำหรับรายการภาระผูกพันนอกงบดุลแต่ละประเภทดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4: ค่า RSF factor สำหรับภาระผูกพันนอกงบดุล

หน่วย: ร้อยละ

รายการภาระผูกพันนอกงบดุล	RSF factor
1. ภาระผูกพันที่มีสัญญา	
1.1 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งไม่สามารถยกเลิกได้ ที่ให้แก่ลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกและที่ให้แก่ลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์อื่น	5
1.2 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งสามารถยกเลิกได้โดยไม่มีเงื่อนไข ที่ให้แก่ลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกและที่ให้แก่ลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์อื่น	0
1.3 ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Trade finance-related obligations)	0.5
1.4 การค้ำประกัน รับรอง ออวัล และเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Guarantees and letters of credit unrelated to trade finance obligations)	1
1.5 ภาระผูกพันอื่นที่มีสัญญา	100
2. ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา	
2.1 การรับซื้อคืนตราสารหนี้ (Debt-buy back requests) และธุรกรรมซับซ้อน (Structured products)	
- กรณีธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ค้าตราสารหนี้ (Dealer) หรือเป็นผู้สร้างสภาพคล่องในตลาด (Market maker)	0
- กรณีธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นผู้ค้าตราสารหนี้ หรือเป็นผู้สร้างสภาพคล่องในตลาด	0
2.2 การให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องแก่กองทุน (Managed funds) ที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน	0
2.3 ภาระผูกพันอื่นที่ไม่มีสัญญา	0

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจปรับ RSF factor สำหรับรายการภาระผูกพันนอกงบดุลเพิ่มขึ้น หากพิจารณาแล้วพบว่ารายการภาระผูกพันนอกงบดุลก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องต่อธนาคารพาณิชย์หรือระบบสถาบันการเงินอย่างมีนัยสำคัญ

(3) สินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กัน (Interdependent assets and liabilities)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาให้สินทรัพย์และหนี้สินบางรายการเป็นสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กัน และให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ค่า RSF factor และ ASF factor สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กันที่ร้อยละ 0 ได้ หากพิจารณาเห็นว่าหนี้สินรายการนั้นจะยังไม่ครบกำหนดหากสินทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์กันยังแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน กระแสเงินสดที่ได้รับจากการชำระคืนเงินต้นจากสินทรัพย์นั้นจะต้องใช้ในการจ่ายหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กันเท่านั้น และหนี้สินดังกล่าวจะต้องใช้สำหรับการจัดหาสินทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์กับหนี้สินนั้นเช่นกัน ทั้งนี้ในการพิจารณาจัดประเภทสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กันจะพิจารณาจากข้อกำหนดในสัญญาของสินทรัพย์และหนี้สินนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

ก. ธนาคารพาณิชย์ต้องสามารถระบุสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละรายการที่มีความสัมพันธ์กันได้อย่างชัดเจน

ข. อายุคงเหลือ และยอดเงินต้นของสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กันนั้นควรเท่ากัน

ค. ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งผ่านเงินที่ได้รับไปยังสินทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งเงินต้นเท่านั้น

ง. คู่สัญญาของสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กันแต่ละคู่กันต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกัน

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะจัดสินทรัพย์และหนี้สินบางรายการเป็นสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กัน ส่งรายละเอียดให้ฝ่ายกำกับธุรกิจสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย พิจารณาเป็นรายกรณี ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่ได้รับการแจ้งความประสงค์และเอกสารครบถ้วนถูกต้อง

4.3 การรายงานข้อมูล

ให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งแบบรายงาน NSFR เป็นรายไตรมาส ในรูปแบบของ excel file ผ่านช่องทางการรับส่งข้อมูล (Data Acquisition-DA) ในส่วนของบริการส่งข้อมูล <https://eservice.bot.or.th/> หรือ <https://iservice.bot.or.th/> หัวข้อ Submit File รายการ Basel III Liquidity ทั้งนี้ เมื่อประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ครอบคลุมแบบรายงาน NSFR แล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์จัดทำและจัดส่งแบบรายงาน NSFR ผ่านระบบบริการรับส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (DMS) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 มกราคม 2561

(นายวิโรจน์ สันติประภาพร)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5307, 0 2283 5302

เงื่อนไขการหักกลบลบหนี้ สำหรับธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน (Securities financing transaction)

ธนาคารพาณิชย์สามารถหักกลบลบรายการเงินสดค้างจ่ายและรายการเงินสดค้างรับจากธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันที่ทำกับคู่สัญญาเดียวกันได้ หากเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ครบทุกข้อ

1. ธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันนั้นมีการกำหนดชำระราคาวันสุดท้ายเป็นวันเดียวกันไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ธุรกรรมที่ไม่ได้ระบุวันสิ้นสุดสัญญาไว้อย่างชัดเจนและสามารถยกเลิกโดยคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเมื่อใดก็ได้จะไม่สามารถนำมาหักกลบลบหนี้ได้

2. ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิตามกฎหมายในการหักกลบลบหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์คงค้างกับคู่สัญญากับยอดหนี้ที่คู่สัญญาจะต้องชำระคืนแก่ธนาคารพาณิชย์ ทั้งในกรณีปกติและกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดนัดชำระหนี้ (Default) มีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvency) หรือล้มละลาย (Bankruptcy)

3. ธนาคารพาณิชย์และคู่สัญญามีเจตนาร่วมกันที่จะชำระราคาพร้อมกันโดยการหักกลบลบหนี้ หรือมีกลไกการชำระราคาใด ๆ ที่มีผลเทียบเท่ากับการชำระราคาแบบหักกลบลบหนี้ กล่าวคือ กระแสเงินสดของธุรกรรมดังกล่าวจะเท่ากับยอดรวมสุทธิเพียงยอดเดียว ณ วันที่ชำระราคา ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ยอดรวมสุทธิดังกล่าว ธนาคารพาณิชย์และคู่สัญญาจะต้องมีการชำระราคาผ่านระบบชำระราคาเดียวกัน และในการชำระราคาจะต้องจัดให้มีเงินสดและ/หรือมีวงเงินที่ให้ระหว่างวัน (Intraday credit facilities) เพื่อให้มั่นใจว่าการชำระราคาของทั้งธนาคารพาณิชย์และคู่สัญญาจะเกิดขึ้นภายในสิ้นวันทำการ และหากเกิดกรณีที่ไม่สามารถส่งมอบหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อชำระราคาแบบหักกลบลบหนี้ของเงินสดค้างรับและเงินสดค้างจ่ายที่เกิดจากธุรกรรมดังกล่าว

ทั้งนี้ ธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันใดที่มีการผิดนัดการส่งมอบหลักทรัพย์ในระบบการชำระราคา ซึ่งส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการชำระราคาเฉพาะธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันนั้น หรือก่อให้เกิดภาวะผูกพันขึ้นภายในระบบการชำระราคา ธุรกรรมทางการเงินที่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันนั้น (ทั้งในส่วนที่ผิดนัดชำระราคาหรือผิดนัดการส่งมอบหลักทรัพย์) จะถูกแยกออกจาก Netting set และจะต้องมีการจ่ายชำระด้วยวิธี Gross settlement เท่านั้น¹

¹ ทั้งนี้ เงื่อนไขตามข้อ 3 อาจครอบคลุมถึงกลไกการชำระราคาแบบ Delivery versus payment (DvP) หรือกลไกการชำระราคาอื่นใด ที่เป็นไปตามหลักการที่ระบุไว้ในข้อ 3 เช่น หากธนาคารพาณิชย์หรือคู่สัญญาสามารถนำธุรกรรมที่ผิดนัดชำระราคาหรือผิดนัดการส่งมอบหลักทรัพย์ (หมายรวมถึงเงินสดค้างรับ/ค้างจ่ายที่เกี่ยวข้องและหลักทรัพย์ที่ผิดนัดส่งมอบ) เข้ามาในกลไกการชำระราคาได้ใหม่ (Re-enter) จนกว่าจะมีการชำระราคากันเสร็จสิ้น ก็ถือว่ากลไกการชำระราคาเป็นไปตามหลักการในข้อ 3 ได้

เงื่อนไขการนำหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสด (Cash variation margin) มาปรับลดในการคำนวณฐานะสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์

ธนาคารพาณิชย์สามารถนำหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดมาหักออกจากรายการสินทรัพย์จากธุรกรรมอนุพันธ์ได้หากเข้าเงื่อนไขครบทุกข้อดังต่อไปนี้

1. สำหรับธุรกรรมที่ไม่ได้มีการชำระราคาผ่านสำนักหักบัญชีกลางที่มีคุณสมบัติหรือรายชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (Qualifying Central Counterparty) นั้น เงินสดที่ได้รับจากคู่สัญญาจะต้องไม่ถูกแยกบัญชี (Non-segregated) โดยคู่สัญญาฝั่งที่ได้รับหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดจะต้องไม่มีข้อจำกัดตามกฎหมาย กฎระเบียบ หรือข้อตกลงใด ๆ ที่ทำกับคู่สัญญาในการนำหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดที่ได้รับไปใช้

2. มีการคำนวณและแลกเปลี่ยนหลักประกันผันแปรรายวันเป็นอย่างน้อย โดยใช้วิธีประเมินมูลค่าฐานตามราคาตลาด (Mark-to-market) ของธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งต้องมีการวัดมูลค่าฐานของธุรกรรมอนุพันธ์รายวัน และต้องมีการส่งมอบหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดไปยังคู่สัญญาหรือบัญชีของคู่สัญญาตามความเหมาะสมอย่างน้อยเป็นรายวัน ทั้งนี้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนหลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดภายในวันทำการถัดไปที่คำนวณจากราคาตลาด ณ สิ้นวันของวันก่อนหน้า ซึ่งต้องเข้าเงื่อนไขตามข้อ 4 ด้วย

3. หลักประกันผันแปรในรูปของเงินสดที่ได้รับต้องเป็นสกุลเงินเดียวกันกับสกุลเงินที่ใช้ในการชำระราคาธุรกรรมอนุพันธ์

4. หลักประกันผันแปรที่ส่งมอบกันต้องเพียงพอรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากมูลค่าตลาดของธุรกรรมอนุพันธ์ เมื่อคำนึงถึงระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) และมูลค่าขั้นต่ำในการส่งมอบของคู่สัญญาแล้ว¹

5. ธุรกรรมอนุพันธ์และหลักประกันผันแปรต้องอยู่ภายใต้สัญญา Master netting agreement (MNA) ฉบับเดียวที่ทำขึ้นระหว่างนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์ โดยสัญญา MNA จะต้องระบุอย่างชัดเจนว่า ในกรณีที่เกิด Credit event ตาม MNA กับคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คู่สัญญาตกลงที่จะชำระราคาแบบหักกลบลบหนี้สำหรับภาระผูกพันที่อยู่ภายใต้สัญญาหักกลบลบหนี้ดังกล่าว ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักประกันผันแปรที่ได้รับหรือที่นำไปวางกับคู่สัญญาด้วย นอกจากนี้สัญญา MNA ดังกล่าวจะต้องสามารถบังคับใช้ได้ตามกฎหมายและมีผลบังคับใช้ในทุกประเทศที่เกี่ยวข้อง² ซึ่งต้องบังคับใช้ได้ในการฉีกผิดนัดชำระหนี้ มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือล้มละลาย ทั้งนี้ สัญญา MNA ในที่นี้หมายถึงรวมถึงสัญญาหักกลบลบหนี้ใด ๆ ที่ให้สิทธิในการหักกลบลบหนี้ตามกฎหมาย³ และอาจถือว่าสัญญา Master MNA เป็นสัญญา MNA เพียงฉบับเดียว

¹ ในกรณีที่เกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับหลักประกัน (Margin dispute) ธนาคารพาณิชย์สามารถพิจารณาหลักประกันผันแปรในส่วนที่ไม่มีข้อโต้แย้งว่าเข้าข่ายตามเงื่อนไขข้อนี้ได้

² สัญญา MNA ต้องเป็นสัญญายินยอมให้หักกลบลบหนี้ที่มีเงื่อนไขครบถ้วน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

³ ทั้งนี้ สัญญาหักกลบลบหนี้ใด ๆ ที่ให้สิทธิในการหักกลบลบหนี้ตามกฎหมายให้ครอบคลุมสัญญาหักกลบลบหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ทำไว้กับสำนักหักบัญชีกลาง ซึ่งอาจยังไม่เป็นสัญญามาตรฐานที่สามารถเปรียบเทียบกับสัญญาหักกลบลบหนี้ของธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดสำหรับการซื้อขายแบบทวิภาคีได้

คำถาม – คำตอบ แนวท่ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงแหล่งที่มาของเงินให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR)
ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.	ตามประกาศฉบับนี้ “สินเชื่อที่จัดชั้นสูงส่งจะสูงส่ง และต่ำกว่ามาตรฐานหรือเทียบเท่า” หมายถึง สินทรัพย์และภาระผูกพันประเภท non-performing ตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของ สง. ใช่หรือไม่	ตามที่ ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของ สง. ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2563 นั้น ให้ ธพ. กำหนดให้ “สินเชื่อที่จัดชั้นสูงส่งจะสูงส่ง และต่ำกว่ามาตรฐานหรือเทียบเท่า” ของประกาศฉบับนี้ หมายถึง สินเชื่อที่ได้รับการจัดชั้นเป็นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของ สง. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป